

INVESTICE V RODINNÝCH FIRMÁCH A JEJICH PODPORA

Výsledky výzkumu

11. května 2021

GAME CHANGERS

Metoda sběru dat

Mix telefonického (CATI) a online (CAWI) dotazování
Strukturovaný dotazník o délce
15 minut

Cílová skupina

Zástupci vedení rodinných firem

Velikost vzorku

N = 200

Termín sběru dat

Sběr dat probíhal
od 26.4. do 10.5. 2021

INVESTICE

Více jak 60 % rodinných firem muselo v důsledku koronavirové odložit nebo zrušit alespoň část plánovaných investic. Rodinné firmy tak musely spořit nejčastěji v oblasti nových strojů/technologí či v oblasti rekonstrukce stávajících prostor. Právě do těchto oblastí naopak nejčastěji investovaly firmy, na jejichž investice neměla koronavirová krize vliv. Téměř třetina firem však musela investovat více, než původně plánovala, a to zejména do oblasti testování zaměstnanců na covid-19.

VÝHLED DO BUDOUCNA

Téměř polovina zástupců rodinných firem je optimistická, co se týká výhledu na následujících 12 měsících, ať už jde o celkovou ekonomickou situaci v ČR (48 %) nebo ekonomickou situaci pro jejich firmy (51 %). Naprostá většina rodinných firem (83 %) také plánuje investovat do rozvoje firmy v následujících třech letech. Vyjma již zmíněných investic do strojů a do rekonstrukce prostor (které musely být často v uplynulém roce odloženy), plánují investovat do vzdělávání nových zaměstnanců či rozvoje produktů. Od těchto plánovaných investic si nejčastěji slibují vyšší ziskovost firmy či vyšší efektivitu.

RODINNÉ VZTAHY

Dle zástupců rodinných firem se díky koronavirové krizi rodinné vztahy spíše zlepšily. Naprostá většina z nich (84 %) také souhlasí s tím, že díky koronavirové krizi si více váží své firmy, kterou jako rodina společně vybudovali. 74 % rodinných firem si také dále myslí, že jsou díky koronavirové krizi soudržnější. Převzetí vedení firmy potomky stále plánuje 60 % firem (obdobně jako v roce 2020). Ti, co plánují předat firmu svým potomkům, očekávají, že to bude mít vliv na investice ve firmě. Od nové generace vedení očekávají zejména vyšší investice do digitálních technologií.

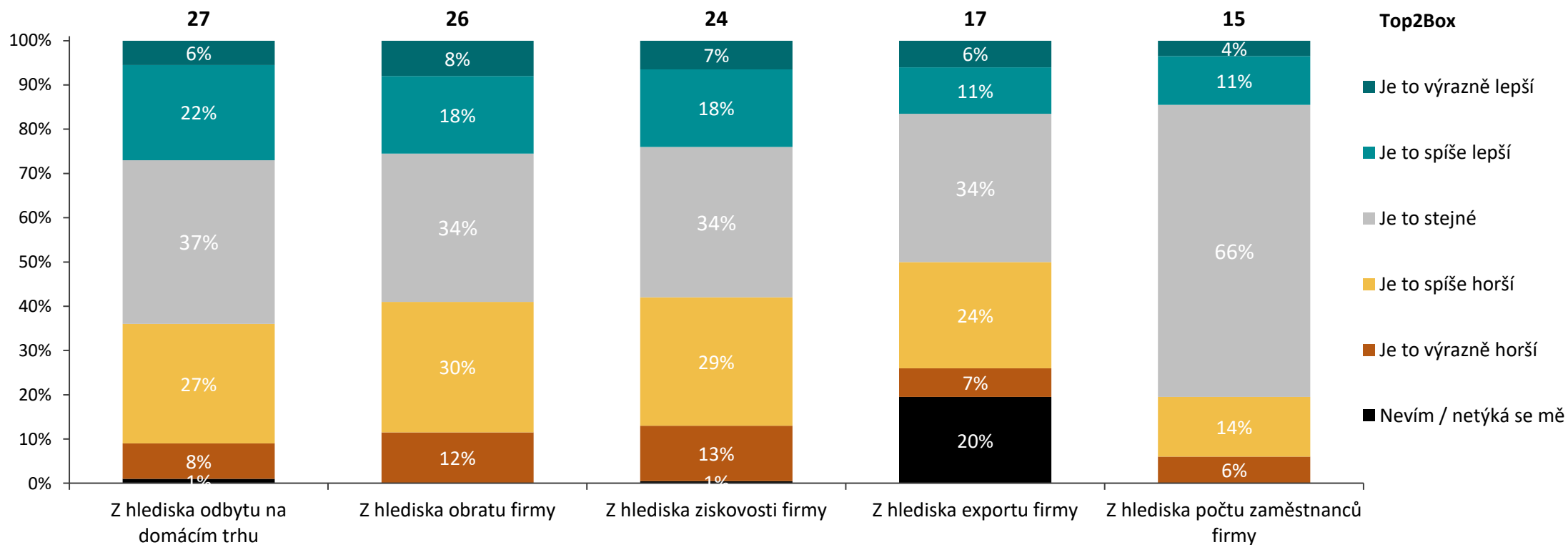
INVESTICE RODINNÝCH FIREM V UPLYNULÉM ROCE

1

- Musely některé investice odložit?
- Do jakých oblastí naopak investovaly?
- Využily investičních pobídek státu?

SITUACE RODINNÝCH FIREM PŘED COVID-19 A NYNÍ

Čtvrtina rodinných firem považuje svou situaci z hlediska odbytu na domácím trhu, obratu či ziskovosti firmy za lepší než před koronavirovou krizí. Dvě třetiny rodinných firem také uvádějí, že počet jejich zaměstnanců zůstal stejný jako před krizí.

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

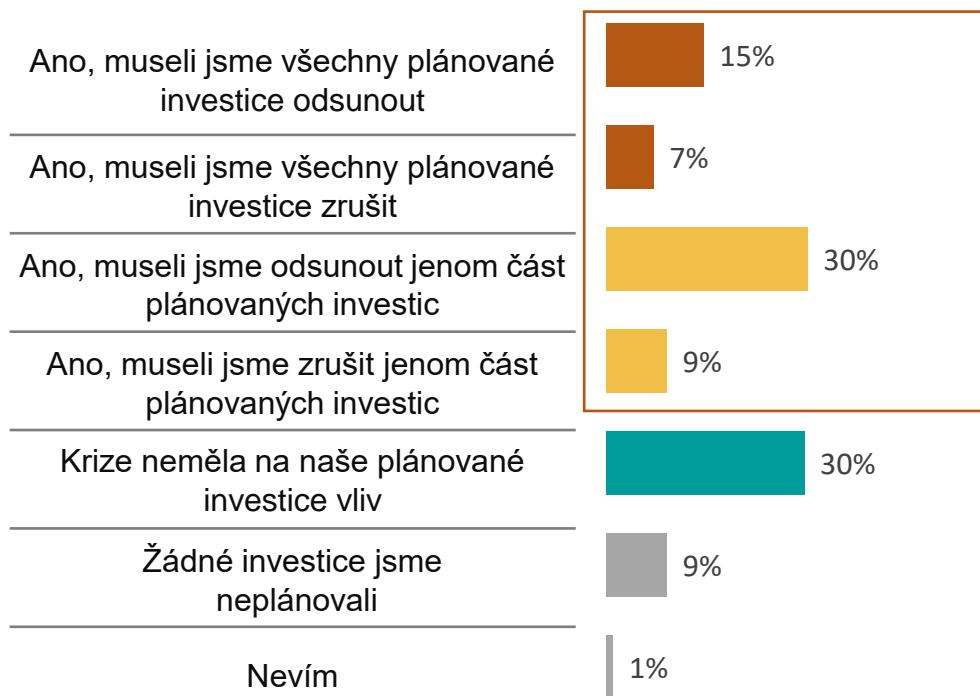
Schopnost rychle reagovat na změny a udržet si zaměstnance je výsadou rodinných firem.

Pozn.: T2B = Sloučení odpovědí „výrazně lepší“ a „spíše lepší“. Báze: N=200

Otázka: Q1. Pokud srovnáte současnou situaci Vaší firmy se situací před koronavirovou krizí, jak se daří Vaší firmě v následujících oblastech?

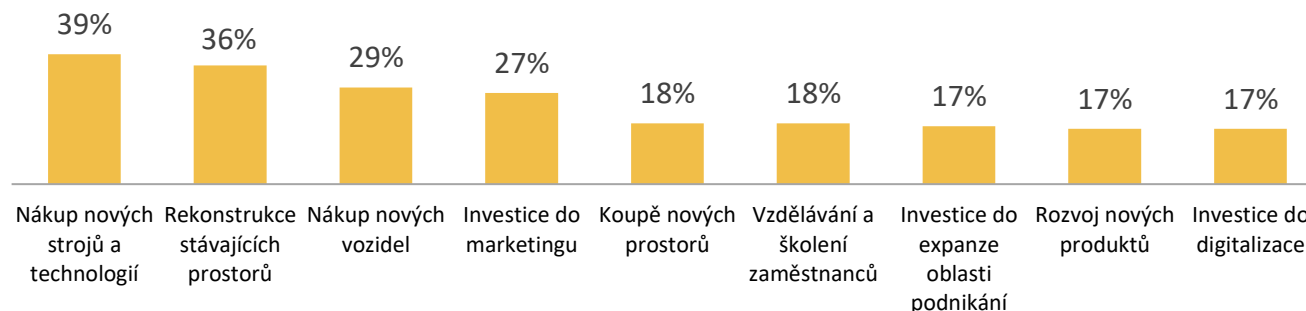
PLÁNOVANÉ INVESTICE

61 % rodinných firem však muselo odložit nebo zrušit alespoň část plánovaných investic. Nejčastěji byly předmětem úspor investice do nových strojů a technologií či do rekonstrukce stávajících prostor.

Báze: N=200

JAKÉ INVESTICE MUSELY FIRMY ODLOŽIT ČI ZRUŠIT?

Báze: N=121 Ti, kteří museli odsunout nebo zrušit část všechny investice nebo jejich část.

Pozn. Firmy, které musely **odložit nebo zrušit veškeré investice** nejčastěji omezovaly právě nákup nových strojů a rekonstrukce.

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Firmy mají nachystané investiční záměry. Jejich rychlé oživení může ovlivnit šikovná státní podpora.

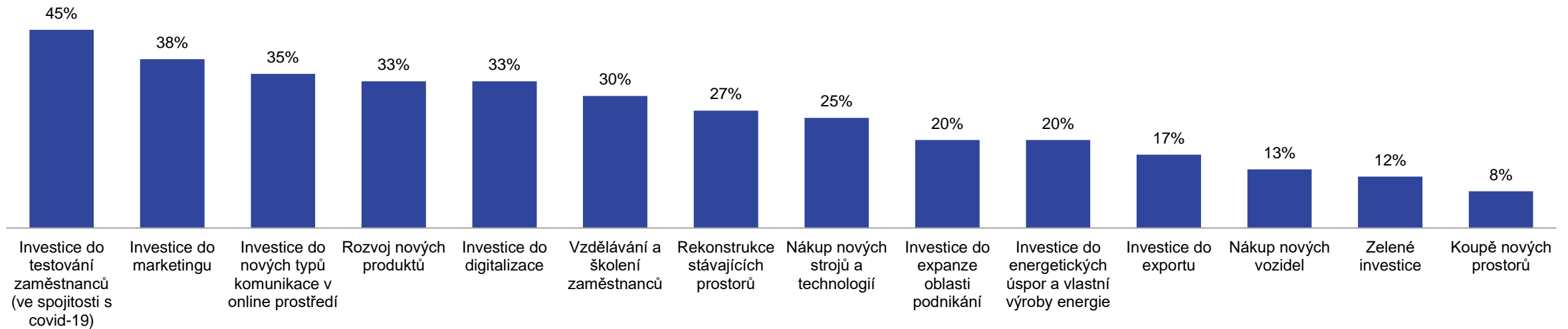
Otázka: Q2. Plánovala Vaše firma investice, které musela kvůli koronavirové krizi odsunout či úplně zrušit?; Q3. Uvedl/a jste, že Vaše firma musela investice či část investic odložit či zrušit. O jaké konkrétní investice se jednalo?

NEPLÁNOVANÉ INVESTICE

Investice do testování (na covid-19) byly hlavním neplánovaným výdajem rodinných firem. Dále oproti původním plánům rodinné firmy investovaly více do marketingu a online komunikace.

30 % rodinných firem investovalo více, než původně plánovalo.

DO JAKÝCH OBLASTÍ INVESTOVALY, I KDYŽ TO PŮVODNĚ NEPLÁNOVALY?

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Nejdříve zaměstnanci, a potom rozvoj obchodu. Majitelé ukázali, kde leží jejich priority.

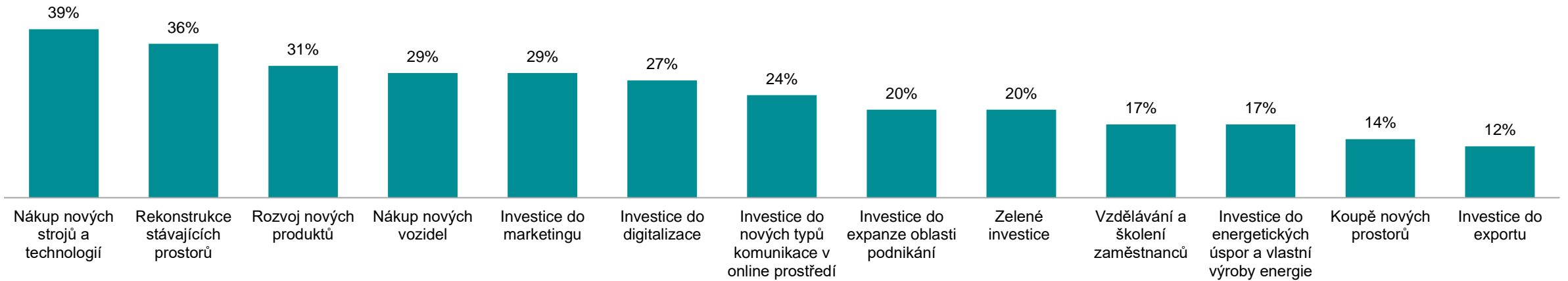
Pozn.: Báze: N=200, otázka Q2b byla pouze pro ty, kteří investovali méně – báze: N=60

Otázka: Q2a. Přiměla Vaši firmu koronavirová krize naopak investovat více, než jste původně plánovali?; Q2b. Do jakých oblastí Vaše firma konkrétně investovala, i když to původně neplánovala?

INVESTICE U FIREM, NA KTERÉ KORONAVIROVÁ KRIZE NEMĚLA VLIV

U firem, na jejichž investice krize neměla vliv, byly na prvním místě investice do nákupu nových strojů či technologií a rekonstrukce stávajících prostor.

DO JAKÝCH OBLASTÍ INVESTOVALY?

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Je jasné, kam směřovat investiční pobídky. Zajímavé je zaměření na zelené investice a energetické úspory.

Pozn.: Báze N=59 pouze ti, kteří na jejichž investice neměla krize vliv

Otázka: Q3a. Uvedl/a jste, že koronavirová krize neměla na Vaše plánované investice vliv. Do jakých konkrétních oblastí Vaše firma investovala?

VÝŠE INVESTIC V UPLYNULÉM ROCE

Většina rodinných firem investovala v uplynulém roce částku do 3 milionů korun.

	Rodinné firmy, které část investic musely odložit/zrušit	Rodinné firmy, které investovaly více než plánovaly	Rodinné firmy, na které to nemělo vliv
Do 500 000 Kč	18 %	10 %	7 %
500 001 - 1 mil. Kč	21 %	17 %	17 %
1 000 0001 - 3 mil. Kč	25 %	28 %	24 %
3 000 0001 - 5 mil. Kč	13 %	12 %	12 %
5 000 0001 - 7 mil. Kč	7 %	10 %	10 %
7 000 0001 - 10 mil. Kč	5 %	13 %	10 %
Více než 10 mil. Kč	2 %	5 %	15 %

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Vyplatí se sázka na rodinné firmy jako tahouna z krize. Pomáhají ekonomice. Jejich počet a regionalita snižuje rizika.

VYUŽITÍ INVESTIČNÍCH POBÍDEK STÁTU

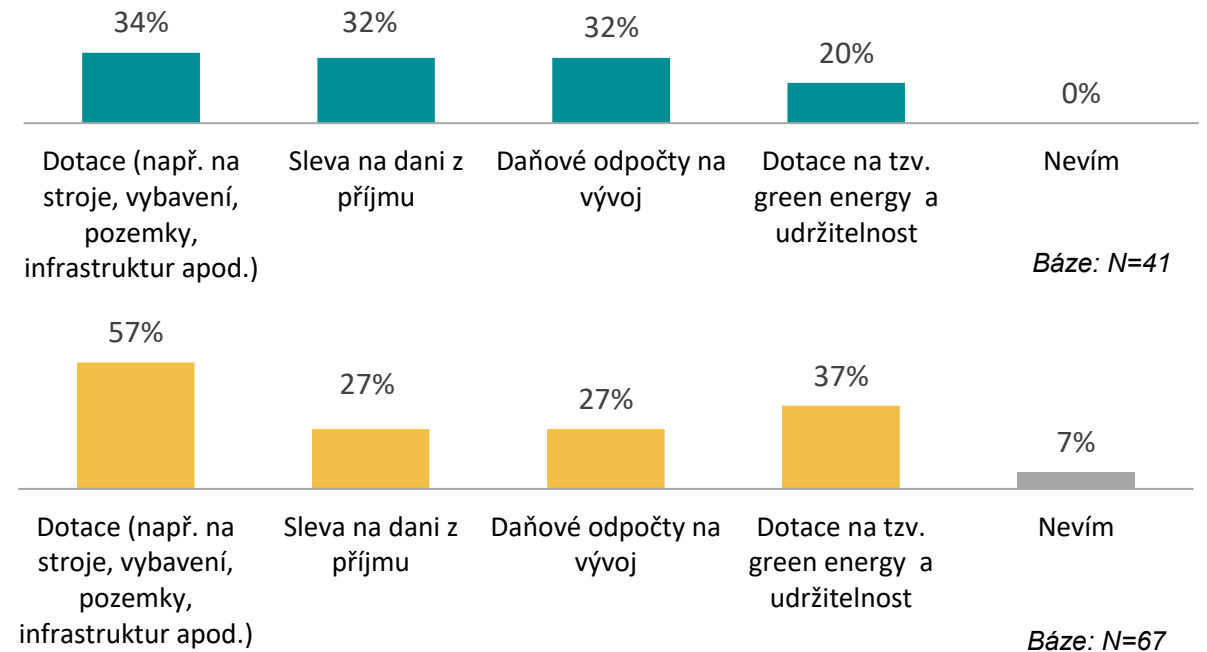
Pětina rodinných firem využila investičních pobídek od státu. Třetina firem pobídky zatím nevyužila s tím, že to mají v plánu (kromě standardních dotací plánují využívat i dotace na zelenou energii a udržitelnost).

21 % rodinných firem využilo investičních pobídek státu.

34 % rodinných firem je nevyužilo, ale plánují je využít.

46 % rodinných firem je nevyužilo, ani je neplánují využít.

Báze: N=200

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Pokud spojí síly vláda a rodinné firmy, ekonomika ožije. Jsou patrné oblasti, které je třeba podpořit.

VÝHLED DO BUDOUCNA

2

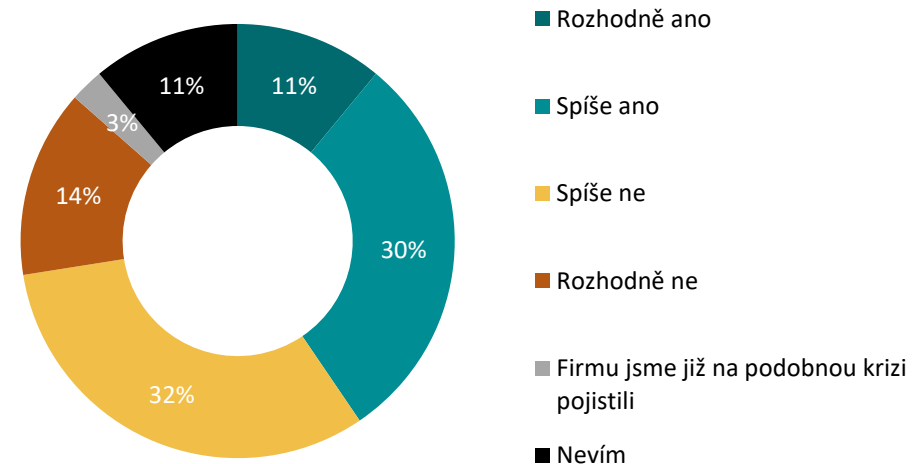
- Plánují se připojit?
- Jak vidí vývoj ekonomické situace v následující 12 měsících?
- Kolik a do čeho plánují investovat?
- Jak by měla vypadat podpora ze strany státu?

BUDOUCÍ POJIŠTĚNÍ S OHLEDEM NA KORONAVIROVOU KRIZI

Koronavirus a následná krize způsobily, že dvě pětiny rodinných firem by se na podobnou krizi do budoucna rády pojistily.

S ohledem na koronavirovou krizi **41 % (T2B)** rodinných firem plánuje své podnikání pojistit do budoucna.

V současné době **3 %** rodinných firem uvádí, že se již na podobnou krizi do budoucna firmu pojistili.

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Historicky nová zkušenost - majitelé váhají jestli spoléhat na sebe nebo si pomoci pojištěním.

Báze: N=200

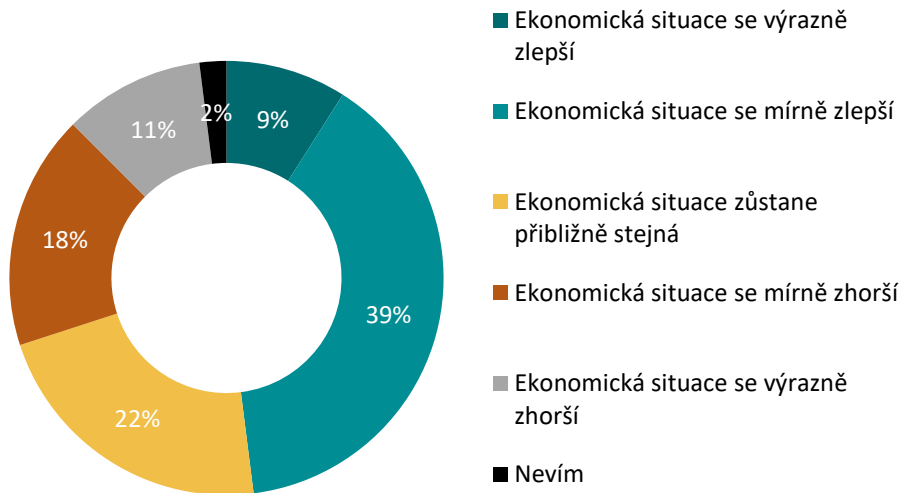
Pozn.: Top2box = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

12 **Otázka:** Q6. S ohledem na Vaše zkušenosti s koronavirovou krizí, plánujete pojistit Vaši firmu na podobné krize do budoucna?

POHLED NA VÝVOJ EKONOMICKÉ SITUACE

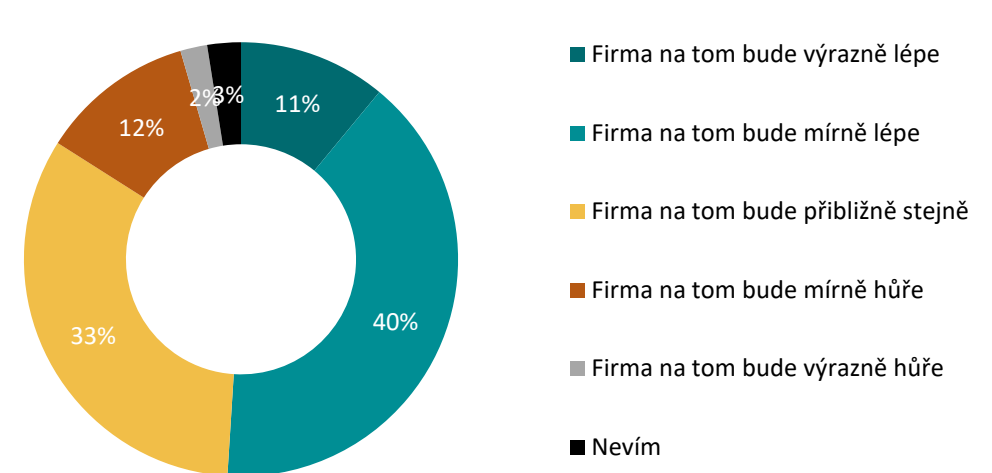
Polovina zástupců rodinných firem je optimistická, co se týká výhledu na následujících 12 měsících, ať už jde o celkovou ekonomickou situaci v ČR nebo ekonomickou situaci jejich firmy.

Výhled na vývoj ekonomické situace v ČR

48 % (T2B) rodinných firem se domnívá, že se ekonomická situace v ČR v příštích 12 měsících zlepší

Výhled na vývoj ekonomické situace pro rodinné firmy

51 % (T2B) rodinných firem se domnívá, že ekonomická situace pro jejich firmu situace se v příštích 12 měsících zlepší

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Optimismus, víra v budoucnost a investice patří k sobě.
Je možné stavět obnovu hospodářství na rodinných firmách.

Báze: N=200

Pozn.: Top2box = sloučení odpovědí „výrazně se zlepší“ a „mírně se zlepší“.

13 Otázka: Q7. Jak vidíte vývoj ekonomické situace v České republice v následujících 12 měsících?; Q7a. Jak vidíte vývoj ekon. situace pro Vaši firmu v následujících 12 měsících?

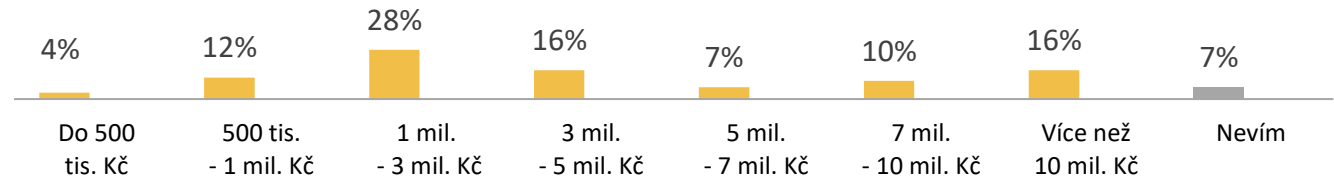
INVESTOVÁNÍ V PŘÍŠTÍCH 3 LETECH

Přes 80 % firem plánuje v nadcházejících 3 letech investovat do svého rozvoje. Kromě nákupu nových strojů a rekonstrukcí plánují investovat také do vzdělání zaměstnanců a rozvoje nových produktů.

83 % (T2B) z rodinných firem plánuje investovat v příštích 3 letech do rozvoje firmy

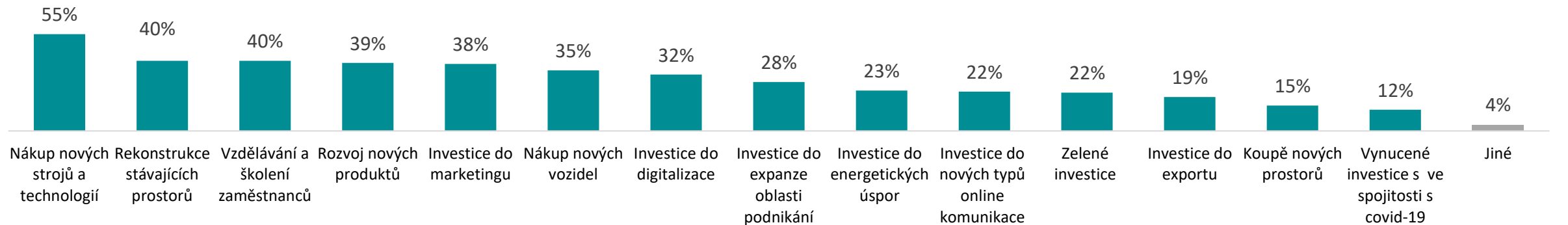
Báze: N=200

Kolik plánují investovat?

Báze N=165

Do jakých oblastí plánují investovat?

Báze: N=165

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Vzdělání lidí s novými produkty z inovovaných digitálně řízených technologií a v renovovaných objektech jsou budoucí obraz české rodinné firmy.

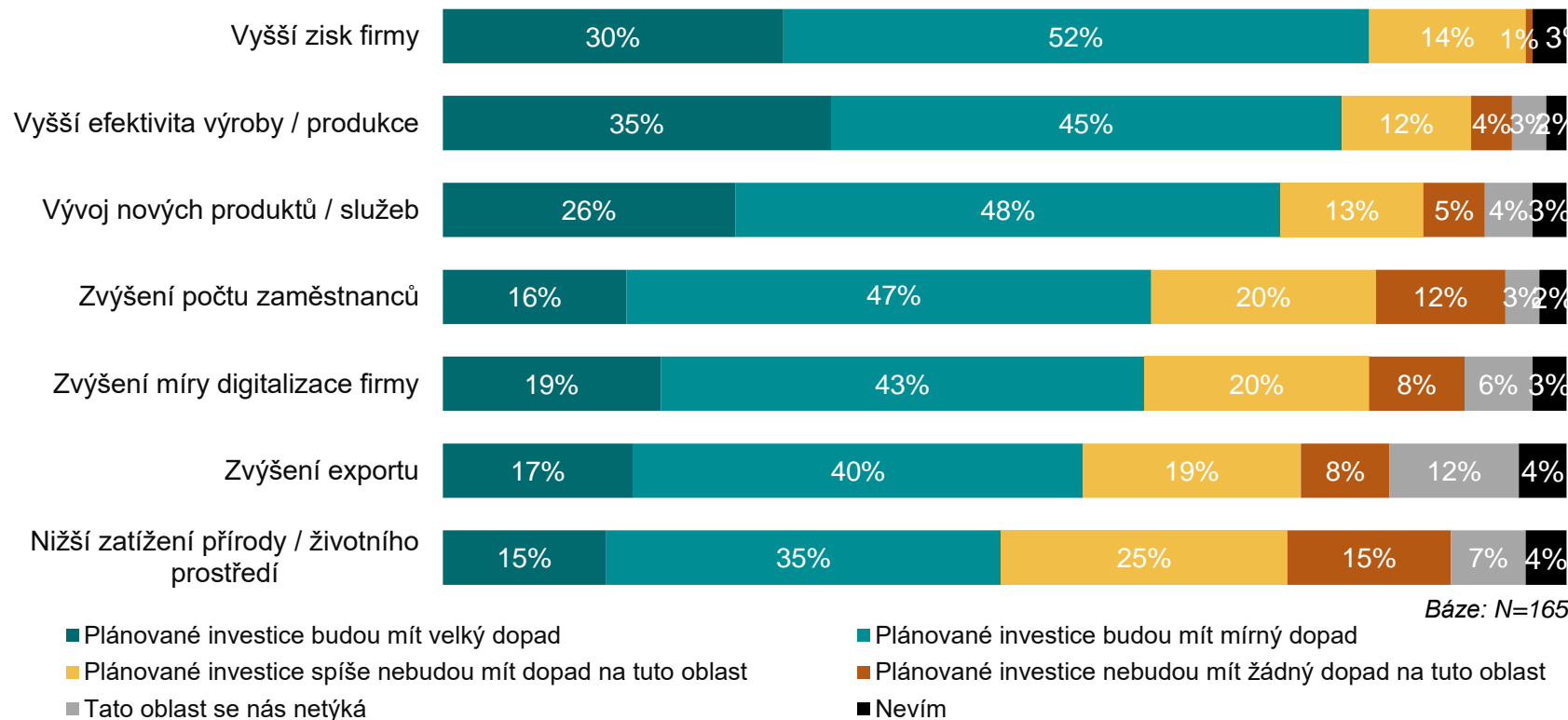
Pozn.: Top2box = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Otázka: Q8. Plánujete investovat v následujících 3 letech do dalšího rozvoje Vaší firmy?; Q9. Do jakých oblastí plánujete v nadcházejících 3 letech investovat?;

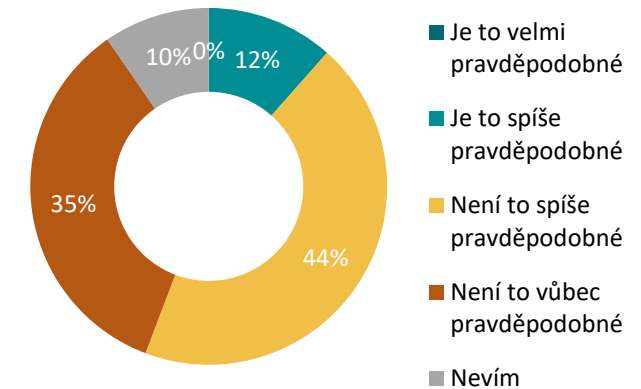
Q10. Dokážete odhadnout, kolik přibližně plánujete investovat s výhledem následujících 3 let?

VLIV INVESTIC NA RODINNÉ FIRMY

Od investic si zástupci rodinných firem slibují především vyšší zisky a efektivitu. Pokud by měly investice ovlivnit počet zaměstnanců, tak jedině ve smyslu zvýšení jejich počtu. K redukci jejich počtu se chystá minimum firem.

Je pravděpodobné, že budou naopak propouštět?

79 % (T2B) si myslí, že to není pravděpodobné

Báze N=52

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Rodinné firmy nezatěžují sociální systém, naopak mu ulehčují.

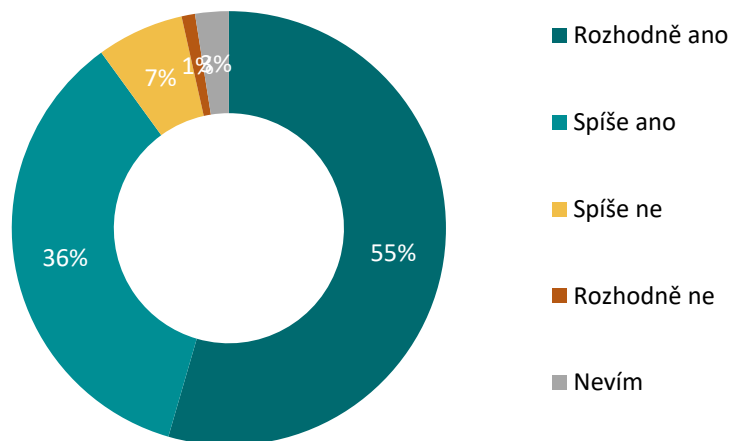
Pozn.: Top2box= sloučení odpovědí „velký dopad“ a „mírný dopad“.

Otázka: Q11. Do jaké míry si myslíte, že budou mít plánované investice dopad na následující oblasti pro Vaši firmu?; Q11a. Uvedl/a jste, že plánované investice nebudou mít dopad na zvýšení počtu zaměstnanců ve Vaší firmě. Je naopak pravděpodobné, že budete zaměstnance propouštět?

STÁTNÍ PODPORA RODINNÝCH FIREM

Podle zástupců rodinných firem by měl stát tento segment podporovat cíleněji. Podpora by měla být ve formě nižších odvodů, odečítání investic ze základu daní či cílených dotačních podpor pro rodinné firmy.

Měl by stát více cíleně podporovat segment rodinných firem?

90 % (T2B) rodinných firem si myslí, že ano

92 % (T2B) si myslí, že by vláda ČR měla podporovat investice v rodinných firmách

Báze: N=200

Jak konkrétně by měla podpora ze strany vlády vypadat?

báze: N=200

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Historická možnost vsadit při obnově na naše podnikatele.

Každá koruna investovaná do rodinných firem zůstává doma a v rukou českých hospodářů.

Pozn.: Top2box = sloučení odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Otázka: Q12. Měl by podle Vás stát více cíleně podporovat segment rodinných firem?; Q13. Myslíte si, že by měla Vláda ČR podporovat investice v rodinných firmách?;

Q14. Jak konkrétně by dle Vašeho názoru měla podpora ze strany vlády vypadat?

RODINNÉ VZTAHY

3

Měla koronavirová krize vliv na rodinné vztahy?

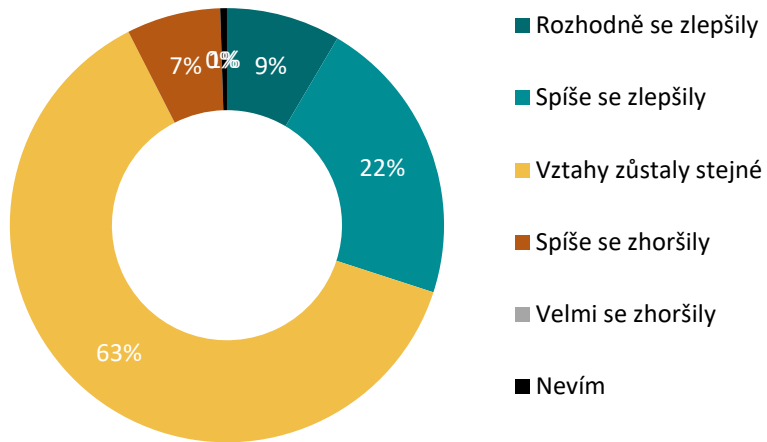
Je cílem, aby vedení firem převzali potomci?

Jaký vliv bude mít/mělo převzetí vedení na investice a provoz firmy?

VLIV SITUACE NA RODINNÉ VZTAHY

Rodinné vztahy se firmách vlivem krize spíše zlepšovaly než naopak. Převzetí vedení firmy potomky je stále cílem 60 % firem.

V důsledku koronavirové krize se rodinné vztahy...

Pro **31 % (T2B)** rodinných firem se rodinné vztahy v důsledku koronavirové krize zlepšily

Báze: N=200

Je cílem, aby vedení firmy převzali potomci?

60 % Ano (v roce 2020 62 %)

8,5 % Ne

19 % Není to důležité

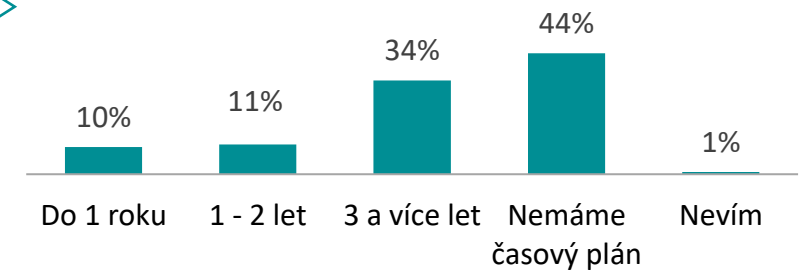
5 % Firmu jsem již v minulosti předal/a

6 % Firmu jsem již v minulosti převzal/a

2 % Nevím, nedokáži říci

Báze: N=200

44 % z nich nemá konkrétní časový plán

88 % zakladatelů a nástupníků se na všem či většině věcí ve firmě shodne

(v roce 2020 91 %)

Báze: N=120

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Semknutí rodnin vlastníků znamená stabilitu. Schopnost předávat za krize firmu nástupcům znamená vospělost.

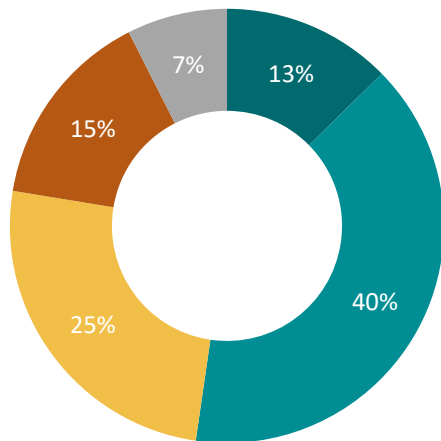
Pozn.: Top2box = sloučení odpovědí „rozhodně se zlepšily“ a „spíše se zlepšily“.

Otázka: Q15. Došlo v důsledku koronavirové krize k nějakým změnám ve vzájemných vztazích ve Vaší rodině s ohledem na Vaši firmu?; Q16. Je cílem Vaší firmy, aby vedení převzal některý z rodinných příslušníků (děti,...)?; Q16b. V jakém časovém horizontu plánujete předat Vaši firmu některému z rodinných příslušníků?; Q17. Došlo při řešení koronavirové krize ve Vaší firmě ke shodě, popř. ke konfliktu mezi zakladatelem a nástupníkem?

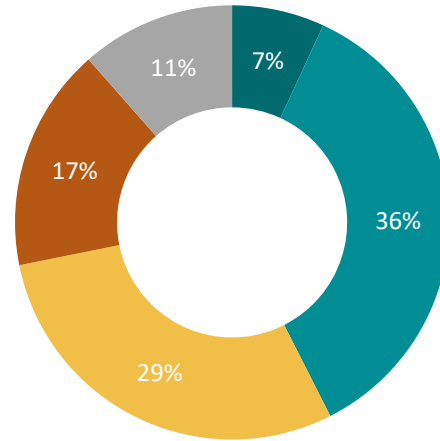
PŘEVZETÍ VEDENÍ FIRMY V BUDOUCNU

Očekávaný vliv převzetí na provoz firmy a investice ve firmě není zcela jednoznačný. Ti, kteří očekávají vliv na investice u nové generace, nejčastěji zmiňují větší zaměření na digitalizaci výrobních a prodejních procesů.

Bude to mít vliv na provoz firmy?

Bude to mít vliv na investice ve firmě?

■ Bude to mít výrazný vliv ■ Bude to mít mírný vliv ■ Spíše to nebude mít vliv ■ Nebude to mít žádný vliv ■ Nevím

52 % (T2B) uvádí, že to bude mít vliv na provoz firmy

Báze: N=174

43 % (T2B) uvádí, že to bude mít vliv na investice ve firmě

Báze: N =174

Bude více investic do technologií.

Nový investiční plán.

Nová generace bude mít jiné představy o investování do online marketingu.

Předpokládám větší digitalizaci procesu, tedy nákup strojů a SW, změny procesech s tím související.

Syn má velký drive na digitalizaci, daní věci rozumí více než já.

Možná bude naše firma investovat víc agresivněji a nebude tak konzervativní.

Investice nového vedení povedou k digitalizaci, novým technologiím a nové marketingové strategii.

Já, jako zakladatel, investoval spíše intuitivně. Syn je spíše opatrný a bude si situaci a správnost/oprávněnost investice více analyzovat.

Báze: N =60

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Nástupci se nebudou hnát do rizik bezhlavě a vsadí na modernizaci.

Pozn.: Top2box=sloučení odpovědí „výrazný vliv“ a „mírný vliv“.

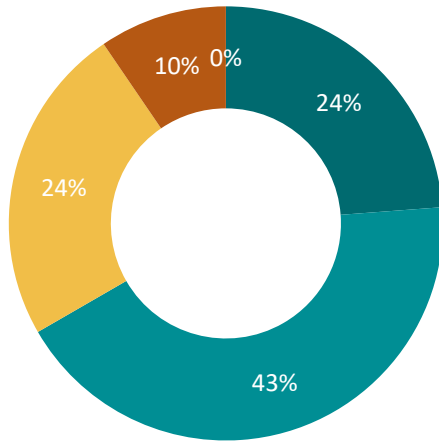
Otázka: Q18. Myslíte si, že bude mít převzetí vedení firmy vliv na provoz firmy?; Q19. A myslíte si, že bude mít převzetí vedení firmy mít vliv na investice ve firmě?;

Q20. Jak konkrétně ovlivní převzetí vedení firmy investice? Popište, prosím, co nejpodrobněji.

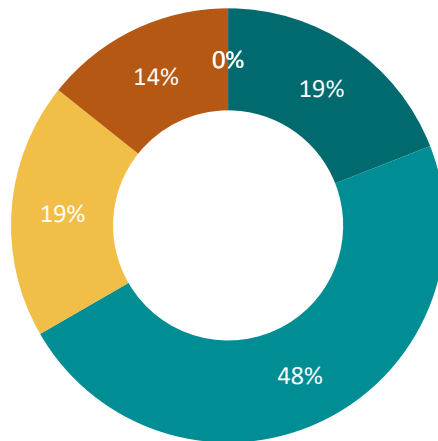
PŘEVZETÍ VEDENÍ FIRMY V MINULOSTI

Rodinné firmy, u kterých již k převzetí vedení došlo, potvrzují vliv na provoz i na investice ve firmě.

Mělo převzetí firmy vliv na provoz firmy?

Mělo převzetí firmy vliv na investice ve firmě?

■ Mělo to výrazný vliv ■ Mělo to mírný vliv ■ Spíše to nemělo vliv ■ Nemělo to žádný vliv ■ Nevím

67 % (T2B) uvádí, že to mělo vliv na provoz firmy

Báze: N =21!

67 % (T2B) uvádí, že to mělo vliv na investice ve firmě

Báze: N =21!

Změnilo se spektrum investic.

Investovali jsme do modernějších strojů.

Začali jsme více investovat do marketingu a digitalizace.

Mladší generace investuje s většími riziky a ve větší míře než zakladatelé.

Převzetím se z malé firmy s obratem 30 mil. Kč stala silná a stabilní firma s obratem přes 300 mil. Kč, každý rok se investuje a stále se snažíme rozšiřovat sortiment, portfolio výrobku a provozovny.

Syn převzal zodpovědnost a odvahu investovat.

Rozšíření výrobních prostor a nákup nových strojů.

Investice do expanze a efektivity.

Investice do moderních technologií.

Báze: N =14!

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

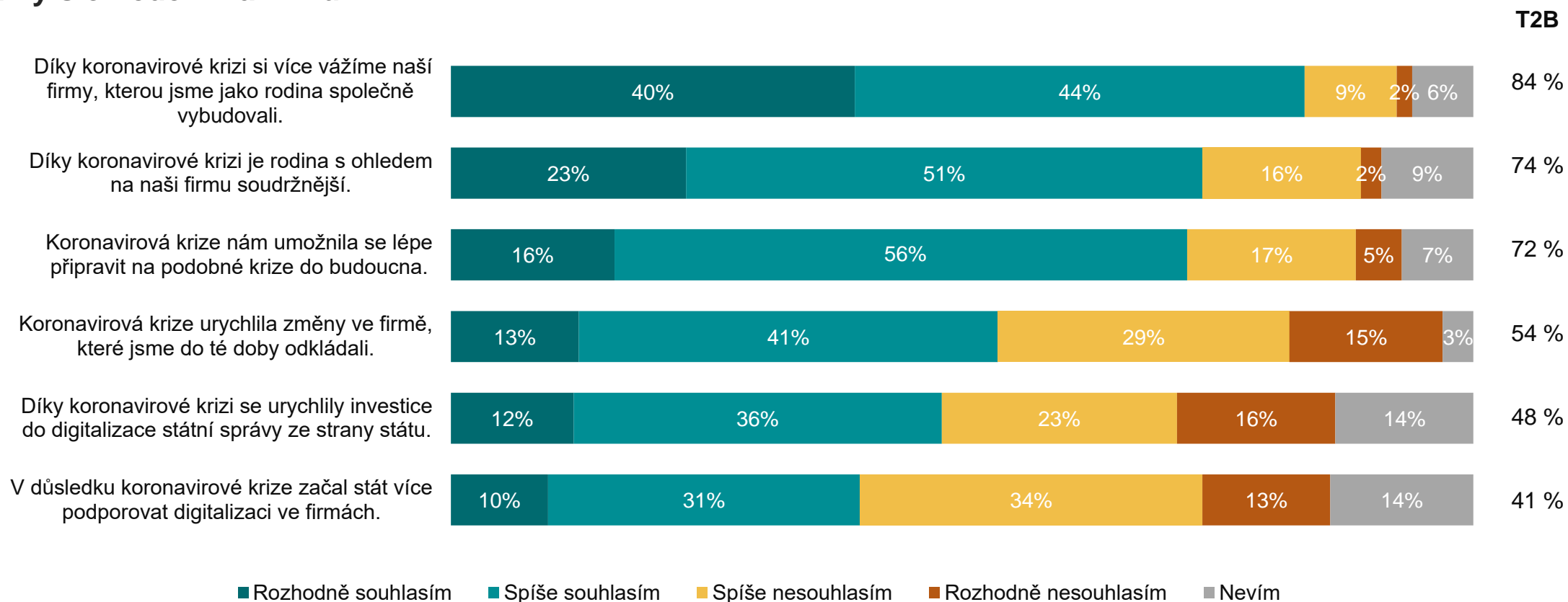
Do rodinných firem přichází nový svěží vítr. Vyrostla generace moderních podnikatelů.

Pozn.: Top2box=sloučení odpovědí „výrazný vliv“ a „mírný vliv“. ! Nízká báze.

Otázka: Q18a. Mělo převzetí vedení firmy vliv na provoz firmy?; Q19b. Mělo převzetí vedení firmy vliv na investice ve firmě?; Q20b. Jak konkrétně ovlivnilo převzetí vedení firmy investice? Popište, prosím, co nejpodrobněji.

MÍRA SOUHLASU S VÝROKY

Zástupci rodinných firem se shodují, že koronavirová krize vedla k tomu, že si nyní více váží své firmy a ke stmelení rodiny s ohledem na firmu.

KOMENTÁŘ AMSP ČR:

Potvrzeno - rodinné firmy jsou páteří hospodářství. Krize prověří hodnoty.

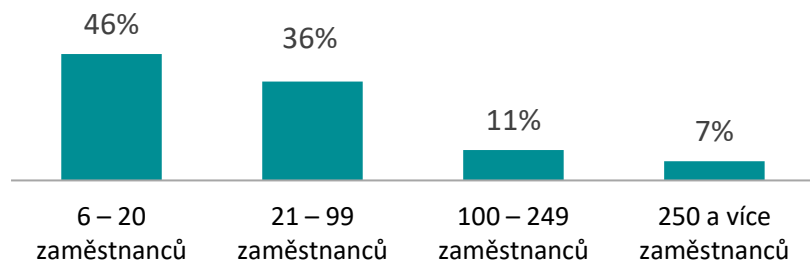
Báze: N=200

Pozn.: Top2box= sloučení odpovědi „rozhodně souhlasím“ a „spíše souhlasím“.

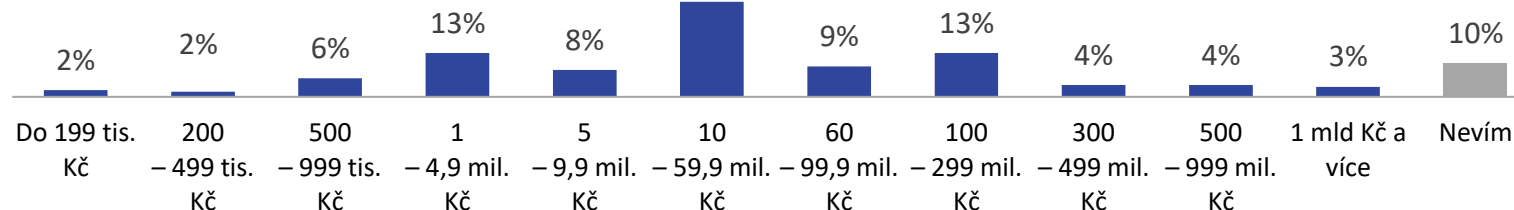
Otázka: Q21. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

STRUKTURA VÝZKUMNÉHO VZORKU RODINNÝCH FIREM; N=200

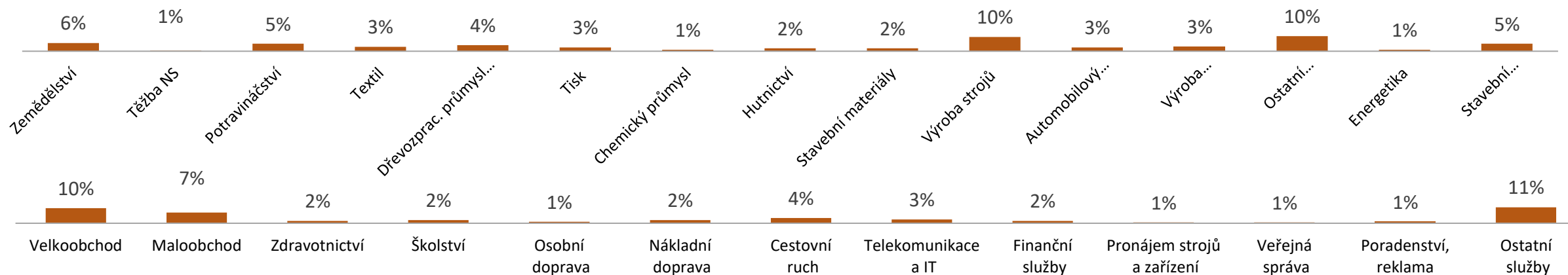
POČET ZAMĚSTNANCŮ

ROČNÍ OBROT V LOŇSKÉM ROCE

HLAVNÍ OBOR FIRMY

Otázka: R2. Kolik zaměstnanců má Vaše společnost / firma?; ID2. Jaký je hlavní obor činnosti Vaší firmy? ; ID3. Jaký obrát měla Vaše firma v loňském roce (za poslední roční účetní období)?

GENERÁLNÍ PARTNER PROJEKTU AMSP ČR „RODINNÁ FIRMA“

Equa bank

PARTNEŘI

Deloitte.

 Amper Market
Skupina Bohemia Energy

SLAVIA
POJIŠŤOVNA